

CRONICA SPORTIVA

Duelul

(Urmare) de DINU GESIANU

Excesul de severitate nu renșeie a sârpi duelul; jumătatea de clementă care urmas, nu are nici un rezultat mai satisfăcător. Din contră, duelul refuocu cu o furie și mai mare și a desorei pentru motive absurde ca acel al Marchizului de Villequier și duelul de Elbeur cari eștră cu spada în mâncă pe teren, fiindcă vizitli lor se certasă de pe urma unei ciocniri de carote! Pe lângă aceste dueli absurde, ceea ce era mai grozav e că vechiul obicei ca prietenii adversarilor să se lupte și ei între ei, nu înceșe și mulți nobili își găsiră datorită acestui fapt un sfârșit tragic.

Sub domnia regelui Ludovic XIV-a, jurisdicținea specială a guvernatorilor generali și a locotenenților, despre care am vorbit într-un număr precedent, fu tot mai mult întrebunțată și mulți nobili merșeră cu ascultarea, cam forțată, până a scării declarațiilor solemne, de a nu se bate niciodată în duel pentru oricare ar fi cauza și aceasta pentru motivul că duelul era cu totul contrar interesului și legii Statului, contrar rațiunei și incompatibil cu mântuirea sufletului conform dărilor creștine, fără însă pentru acestea, a renunța la dreptul de a respinge prin mijloacele legitime atacurile la cari ar fi supus. În anul 1651 regele prescrie un edict pentru cazurile de rând (roturiere) adică acei cari n'au purtat niciodată armele, care totuși sunt destul de nerușinați pentru a se intitula gentilomni...; pentru acești moșii îndrăzneți și uitători al rangului lor social, strângul pentru spânzurat ori strangularea, erau suficiente.

Când hansa domnie a lui Ludovic XIV-lea fu sfârșit, reacținea nu întârziă a se manifesta. Destruât din epoca Regenței și conștient de a se manifesta sub nemulțumire aspecte pricinidată motive nemulțumite pentru certuri urmate de dueli sangeroși și adversari nici că se mai sînchiseau a nu se e-ctea și râmă chiar în fața publicului și ei li lășeau adeseori chiar de secundanți. Cavalerii Breteui fu rănit mortal de către locotenentul de Gravesen în plină stradă Richelien (ce înzle marele Cardinal, înamicul spadasiilor, a trebuit să se încrunte în morământul său); pădurea Boulogne care abuzul nu era încă elezanțul loc de preumbarale de azi, fu unul din locurile de predicție pentru cei ce aveau o galoacă de lămarți, și mulți nobili li dădură acolo pe vreo polană trisul sfârșit sau pătări cu sângele lor larva verde...

(Va urma)

* Vezi „Adevărul Literar” din 19 și 26 Noembrie și 3 Decembrie 1922.

Știri diverse

Federatiunea franceză de boxă ocupându-se a doua oară de *Bathing Sign* (învățăturii lui Carpenter) la rețea „diamond”, așa că Siki nu va mai putea apăre pe niciun „ring” în Franța; Federatiunea înducând întru câteva sentințe dată de indignitate de repetate... nevinovate ale lui Siki, îi e permis totuși a apăre pe scena „music-hall”-urilor și să luereze pentru filme cinematografice.

Siki a pățit-o rău. Comitetul olimpic francez a destinat suma de 500.000 franci pentru sportul trului în vederea organizării Jocurilor Olimpice cari vor avea loc la Paris în 1924 (titul de fapt va avea loc la Versailles...).

Duelurile întrecerilor de arme sînt rare și în general de foarte raritate de hrensă. Un recent exemplu și tipic între toate, este duelul între faimosul profesor italian *Aurelio Greco* și tânărul său contrar, a cărui reputație merge repede crescând, *Candido Sassone*.

Cauza este o indiscreție a lui Sassone. La început fusese vorba de un asalt armat în 60 loviturii cu spada care însă n'a mai avut loc și Greco s'a văzut pus în situaținea de a trimete martorii. După peripeții diverse, ca intervenția poliției, duelul a avut loc în parcul duelui de Galesse, la Colonna, și la a 7-a repriză Sassone a fost rănit destul de serios la antebrațul drept după care doctorii și martorii au căzut de acord a înceta lupta. Adversarii nu s'au împucat.

Willie Hope — americanul care acum 10-15 ani era supranumit „copilul fenomen” — și-a reușit titlul de campion al lumii la billard, titlu pe care-l perduse anul trecut după ce-l deținuse zece ani în lung.

Campionatul lumii — profesioniști — a avut loc anul acesta la New-York și s'a terminat pe la finele lui Noembrie. W. Hope nu a suferit nicio înfrângere; Schaeffer (american) — campionul de anul trecut — s'a clasat al 2-lea cu 4 victorii și înfrângere și 2058 puncte; apoi francezul *Roger Confi* (3 vict., 1 înfrângere și 1864 p.), olandezul *Horemans* (3 vict., 2 înfr., și 1874 p.), americanul *Cochran* (0 vict., 4 înfr. și 1756 p.) și în fine germanul *Hagenlocher* (0 vict., și 1920 p.). Hope a totalizat 2500 puncte.

„Tigrul”, adică Georges Clemenceau, în recenta lui călătorie prin Statele-Unite, deși este om bătrîn și săcăt la fiecare pas și în fiecare clipă de nenumărați admiratori cari îl pun aproape în imposibilitate de a-și împărți timpul cum ar dori în America, a găsit totuși că era și necesar și interesant a e-sista la un „match” de foot-ball asociat. Un cabiogram ne e-ramnă că Clemenceau a admărat amănarea echipelor universitare Yale și Harvard pe terenul New-Haven și entuziasmul celor 30.000 spectatori nu la surprins cătuș de puțin.

La sfârșitul jocului „captivanul” echipei Yale a ramis „Tigrului”, ca amintire, medalia de aur a Universității Yale.

D. Warren Merriam intenționează a crea în insula Wight o școală — The Whitley Bank School of Gliding — unde se vor da lecții de șbor cu avionae fără motor.

Statele Unite a căror populaținea este 6 la sută a acelei dată suprafața globului posedă 83% din totalul vehiculelor automobile care circula pe suprafața pământului la 1 Ianuarie 1922. Într-adevăr, din 12.508.000 vehicule automobile, ne spune ziarul „L'Echo des Sports”, în Statele-Unite se aflau la 1 Ianuarie trecut 10.186.000.

Cu ocazia aniversării a zece ani de existență a „Federațiunei Societăților de Sport din România”, Regele Ferdinand I a binevoit a conferi diverse distincțiuni mai multor fruntași ai mișcării sau conducători sportivi din România.

Steaua României (gradul de ofițer): d-nii George Plagino, inginer George Pasou și colonelul Virgil I. Băduțescu.

Răsplata Muncii pentru învătădănt (clasa I-a): inginer Aurei Viad (Timșoara), consilier Curte de Apel Avramescu (Arad) notari publici Repede (Târgul Mures), Mitrea Ionomu, inginer N. Mărcășu, avocat D. Negreș, dr. S. Ritter (Brașov), Neagu Boersseu, Edmond Mittermayer (Arad), căpitan aviator M. Savu, inginer Sabu, C. Chițăscu, căpitan Th. Davila, lt.-col. dr. Gh. Lascar, Simon Lachèvre, Guyon Charles-Auguste, Walter Muston (Sinaia), general Gherculeșcu (Iasi), maior Emil Pălăngeanu (Stockholm).

Răsplata Muncii p. învătădănt (clasa II-a) d-nii: Gheorghiu (secretarul central F. S. R.), Aurei Avram (avocat, secretarul regional Cernăuți), Nicolae Mișu (Londra) lt. Nedescu (Brașov), dr. Iile Radu.

Boxă

Teo Lewis, campionul Angliei și al Europei „greutate mijlocie” a învins la puncte numai pe compatriotul său Roland Todd după o luptă destul de confușă de 20 reprize. (Londra, 20 Noembrie). — Publicul a manifestat ostil, căci majoritatea găsira ca o sentință „match-nul” era mai imparțială.

Niles, campionul Franței — categoria „poids lourds” — a învins la Paris la nici a repriză pe englezul Tom Berry.

Foot-ball Asociație

Campionatul Ceho-Slovaciei a luat sfârșit cu următorul rezultat:

1) Sparta, 2) Slavia, 3) Cesckhe Carlin, 4) Union Ziskow, 5) Victoria, 6) Vrsovice, etc.

Ultimele rezultate din Anglie:

Newcastle și Tottenham 1-1.
Bury și Winger Chelsea 1-0.
Sunderland și Arsenal 3-2.
Aston Villa și Liverpool 1-0.
Nottingham și Birmingham 1-1.
Stoke și Winger Blackburn 1-0.
Bollon Wanderers și Manchester 2-1.
Huddersfield și Winger Cardiff 1-0.
West Bromwich și Winger Everton 1-0.
Middlesborough și Preston 1-1.
Sheffield United și Winger Oldham 2-0.

La Budapeșta, în fața unui public foarte numeros, echipa selecționată a Austriei a învins (2-1) echipa selecționată a Ungariei (27 Noembrie).

Foot-ball Rugby

Ultimele rezultate din Anglie:

Richmond și Winger London Scottish 11-3.
Glasgow și Winger Oxford 10-3.
Cardiff și Winger Leicester 7-8.
Cardiff și Winger Leicester 7-3.
Northampton și Winger Coventry 3-0.
Gloucester și Winger Mosely 12-3.

„Stade Francais” învătădănt echipa pariziană *Olympique* (16-6) și a asigurat definitiv titlul de campion al regiunii Paris.

Stade Toulousain — Montauban (16-0).
Racing C. Fr. — S. C. U. F. (24-0).
P. C. Grenoble — Voinon (25-0).
Stadoceste Tarbais — Bagnères (14-0).
Stade Bordelais — U. A. Libourne (0-0).
C. A. Bèglais — Bordeaux Etudiants (9-0).
Aviron Bayonnais — Daz (14-0).
Biarritz — Pan. (8-3).
A. S. Bayonne — Le Boucau (3-0).
Narbonne — Carcassonne (6-0).
Lestignan — Perpignan (8-3).

Scrimă

Cu ocazia serbărilor pentru Centenarul Independenței Braziliei, au avut loc la Rio-de-Janeiro o serie de interesante competițiuni de scrimă la cari au participat echipe din Argentina, Brazilia, Chile, Uruguay.

Rezultatele tehnice au fost următoarele:

Floreță (pe echipe de 5):
1) Argentina, 2) Uruguay, 1) vict. 3) Brazilia, 0 vict. Spadă (pe echipe de 5):
1) Argentina, 1) vict. și 26 victorii individuale; 2) Uruguay, 1 vict. și 24 vict. individuale; 3) Brazilia.
Sabie (pe echipe de 5):
1) Argentina, 3) vict.; 2) Brazilia, 2) vict.; 3) Chile, 1) vict.; 4) Uruguay, 0 vict.

Campionat Individual

Floreță: 1) Icof. Oswaldo Rocha (Brazilia), 2) Meury (Uruguay) etc.
Spadă: 1) Meury (Uruguay) 2) Oswaldo Rocha (Brazilia) etc.
Sabie: 1) Locot. Pello Ramalho (Brazilia), 2) C. Rolando (Uruguay).

La Roma, în sala teatrului Arfelor a avut loc o mare serbare franco-italiană de scrimă cu spada organizată de camaradul nostru Leon Delevoye, directorul revistei „L'Espresso et le Tir”.

Rezultatele diverselor „match”-uri au fost următoarele:

R. Ancheti (fr.) învinge pe William Buchard (fr.) cu 10-9.
Dubar (fr.) învinge pe maiorul Perrot (fr.) cu 10-7; profesorul Tassy (fr.) învinge pe profesorul Laurival (fr.) cu 10-9.
G. Buchard (fr.) învinge pe Hentocoze (fr.) cu 10-9; R. Dürer (fr.) învinge pe Spotti (italian) cu 10-5; Alotchio (italian) învinge pe Vincent (fr.) cu 10-7.

La floretă tânărul profesor Bourdon a învins (10-6) pe profesorul Renom, iar la sabie căpit. Perodon (fr.) a învins (10-7) pe Italianul Garegnani.

Programul Jocurilor Olimpice (1924)

Celebrarea Olimpiadelor VIII-a modernă va avea loc la Paris în anul 1924 după cum a hotărât Comitetul Internațional Olimpic anul trecut la Lausanne.

Programul jocurilor Olimpice — în linii generale — a fost astfel stabilit de Comitetul Olimpic francez:

Sporturi de iarnă: 20 Ianuarie — 5 Februarie (zece zile).
Foot-ball rugby: 3-19 Mai (16 zile) pe terenul stadionului Colombes.
Foot-ball asociat: 15 Mai până la Rusia (25 zile); finala pe stadionul Colombes.
Polo: 19 Iunie — 4 Iulie (15 zile) la Bagatelle.
Tragera la rând și de vântoare: 21-29 Iunie (9 zile) la Versailles.
Scrimă: (floreță, spadă, sabie) 28 Iunie — 8 Iulie (11 zile) Stadionul Colombes.
Atletism: 5-13 Iulie (9 zile) Stadionul Colombes, numai după dejun.
Luptă greco-Romană: 6-9 Iulie (4 zile) Stadionul Colombes (dimineața, după dejun și seară).
Luptă liberă: 10-13 Iulie (4 zile), Stadionul Colombes.
Văslit: 10-14 Iulie (5 zile), pe fluvius Seina.
Pentathlon modern: 12-17 Iulie (6 zile), Stadionul Colombes (dimineața și după dejun).
Lawn-Tennis: 13-20 Iulie (8 zile), Stadionul Colombes (dimineața).
Iarnă: 13-20 Iulie (8 zile) Piscina Olympică Colombes.
Boxă: 15-20 Iulie (6 zile), Stadionul Colombes.
Gimnastică: 17-23 Iulie (7 zile), Stadionul Colombes.
Jocuri populare: 17-23 Iulie (7 zile), Stadionul Colombes.
Greutăți și Altere: 21-24 Iulie (4 zile), Stadionul Colombes.
Pelote Basque: 21-24 Iulie (4 zile), Stadionul Colombes.
Jocuri equestre (hipic): 21-24 Iulie (7 zile), Stadionul Colombes.
Ciclism: 23-27 Iulie (pe șosele, 27 Iulie; pe velodrom 26-27 Iulie).
Yachting: 24-27 Iulie (4 zile), la Le Havre.
Inchiderea Jocurilor: 27 Iulie; distribuția premiilor și serbare nocturnă pe arena Stadionului Colombes.

Tocuri și Tălpi de Cauicuc

sunt mai iefine și mai durabile decât pielea. Cele mai indicate contra umezelei și frigului.

Scrisoare

Cu sufletul netațăr de-a gândului povară,
privesc în dimineața ce cade pe grădini
cum toamna nouă începe să 'mpodobească lumea
cu frunze mari de aur stropite cu lumină.

Stau în pridvorul casei tăcută dela țară,
(aici am așteptat-o alțiia ani deardndul!)
și 'n umbră-i viorie de tainică poveste
nebruită mă poartă spre tine iarăși gândul.

În liniștea sonoră și-adăncă ce se 'nchiagă,
miresmă de foi moarte turburător adie;
de sus soflește cerul chemări ispititoare
și-albaștra zare largă și limpede mă 'mbie.

Și pleacă-alături cărări de pasări călătoare
spre luminoasa geară a zărilor semine!...
Eu singur doar, cu gânduri și vise risipite,
rămân aici cu toamna stăpână peste mine.

Dinu Geoglovan

Teoriile post-relativiste

Lumea cea mare, care a aflat abia acum de teoria relativității, grație mai ales sârghiului lui Einstein și răvnei cu care acesta a împins-o până la acceptarea științifică, lumea aceasta ar afla desigur cu mare emoiție că chiar cu concursul apostolului ei, teoria a avut soarta tuturor teoriilor, adică și-a trăit traiul. Așa dar marea masă va afla cu emoiție, că știința, dimpreună cu Einstein, au trecut deja dincolo de relativitate, adică dincolo de ceea ce au imis pe cei mulți și șubrișe de-abinelea pe cei culți. Distrugătoarea vechii științe a fost de-abinelea încălțată, de altă teorie, care în ceea ce privește no-tătea și umirea nu s'ă mai prejos de dănsa. Pe lângă relativitate, care a lăsat definitiv lumii cunoștințelor *greutatea energiei, teoria cantelor și a structurii energiei* sote o nova de așa mărime, încât în domeniul surprinderii relativității chiar pentru savanți devine o glumă ușor de digerat. Când spuneați deci în cronicile precedente, că fizicienii li se pare puțin cam curiosă umirea generală, aveam în vedere și faptul că pentru ei relativitatea devinise un soi de vechitură, care lucise odată dar dispăruse de pe orizont o binevoitorul sprijin al celui mai fervent adept al ei. Și insist asupra acestui fapt, pentru că lumea cea mare să știe, că abnegația și sacrificiul de sine sunt dușe în știință până acolo încât dacă trebuie cineva să imite pe Neptun, nu se dă înapoi dela devorarea însuși a copiilor săi. Nu că Einstein a înlocuit teoria sa, dar neputând îngloba încă toate fenomenele constatate, a conlucrat la alta care dacă n'ar fi decât concomitantă și totuși ar cere dela autorul ei multă iubire de adevăr pentru a o accepta. Și într-adevăr, și Einstein este alături de Planck, J. J. Thomson, etc. unul din acei care au admă, că lumina este și *emisiō* ori de natură *structurală*.

Și în ce conținea aceste două noi concepțe, cari după cum am spus ar avea darul de a umi și mai tare lumea toată, mai mult chiar decât relativitatea cu ponderea energiei cu tot?..

Iată:

Newton admătea că lumina se compune din mici particule, foarte mici chiar, cari expulșite de *surșă*, mergeau cu viteze foarte mari, în toate direcțiile. Pe vremea lui fenomenele cunoscuta au putut ușor fi explicate cu această teorie, căreia i se zice emisivă pentru că lumina este considerată ca emișă. Unul singur descoperit mai târziu de Fresnel nu putu pătrunde în ea, anume: *interferența*. Această proprietate constă în încălțarea razelor de lumină unele peste altele și producerea de fașii obscure și foarte luminoase, în succesiune.

Pentru a explica și această interferență se recurse la teoria *ondulațiilor* lui Huygens. Prin introducerea relativității generalizate acestor ondulațiuni le reveni și dreptul la *pondere*. Dar nici teoria cea nouă cu pondere cu tot nu putu explica alte multe fenomene noi, cum sunt *dispersiunea luminei negre, foto-electricitatea* și altele asupra cărora nu ne vom întinde fiind destul de aride. Vom spune totuși pentru curiositate că lumina neagră, este așa emișă de un corp absolut negru, iar foto-electricitatea puțina luminei de a cere curenți catodici prin simpla ei cădere asupra corpurilor. Pentru explicarea lor pe departe s'a revenit la vechia concepție emisivă a lui Newton, dar cu o modificare, anume că particulele nu mai sunt materiale ci *energetice*, adică că energia pe lângă ponderea materiei mai primea și această distincție dela ea. Pe de altă parte s'a recurs la concepția unei radiațiuni *diriguite* în anumite părți ale spațiului, adică s'a acordat energiei a treia proprietate a materiei, anume structura, pe care o au numai cristalulele. *Quantele* și această ultimă *structură* ne-au dus deci enorm de departe în metafizică, căci de unde a concepce o energie grea, era pentru dualiștii un non-sens, pentru moniștii o energie corpusculară și cristalizată devine un ultra-sens. Nu că ei n'ar fi multumiți. Departe acest lucru, de vreme ce apropierie materiei de energie ar aduce totul la unitate, dar a această unitate nu ar mai fi energia, în care intră materia, ci o *energie gemene cu materia*. Iar aceasta depășește concepția lor.

Și în aceasta constă extravaganta teoriilor expuse, extravaganta care ne permitea să zicem că va fi pentru lumea cultă mai ales, un nou abis de umire și nedumerire.

Noroc însă că aceiași interferență strică iarăși sootelile vesnicilor căutători de noutăți, căci cu cele două de mai sus această proprietate a energiei nu se poate explica.

Nu putem termina însă fără a arăta cum teoriile acestea și prima mai ales, au un corolar filosofic și mai ales matematic și mai fantastic pentru concepțiile acestor două științe. Acest corolar este *discontinuitatea*. Căci de unde până azi toate fenomenele erau continue și puteau deci fi transcrise în ecuații diferențiale și integrale, cele două teorii noi arată fenomenele ca discontinue și deci cere noi formulări exacte. O nouă matematică va trebui creată, o matematică în genul *calculului probabilităților*, în care cazul *continuității* nu va fi decât un *cas particular*. Vede ori și cine de aici numai ce răsturnare gigantică s'ar produce în lumea conceptelor și a cunoștințelor, numai cu această nouă știință a exactității!

Noroc însă, cum am spus și pentru relativitate, că *fizica* și de data aceasta va face ce a făcut. Interferența va obliga pe vesnicii fături de teorii să-și caute culcușul așura, și nu târziu publicul va afla că cele trei noi concepțe de fantastică extravaganta, vor fi și ele ca și relativismul, lumina ajunsă până la ei a unor aștri de mult spus, aridă, în momentele acestea deja cloceșc alte noi ipoteze, cari desigur nu se vor lăsa mai prejos măcar în ceea ce privește umirea generală.

EM. GRIGORAS

Imponderabilul

— SCHIȚA —

de I. AGĂRBIȚEANU

După felul cum li intrase în casă, adunat de spate, cu fața plouată, cu ochii plini de apă de baltă, — ca un câine bătuț, cu coada între vine, — Petrișor înțelese că prietenul său n'a făcut nici o ispravă. Îi tintui cu dispretul lui vreme îndelungată pe cel ce nu cuteza să se miște de lângă usă, apoi îi zise, înghițându-și cu greu scuipatul ce i se aduna sub limbă.

— Te felicit!

Prietenul oftă, avu o mișcare instinctivă de-ași înălța capul, dar se rezgândi.

— N'am noroc! Ti-am spus eu că n'am noroc. Zadarnică e orice încercare.

— Ba n'ai curaj, dobitocele, n'ai putere de viață în tine. De cât să te fi născut mai bine ar fi făcut măică-ta un... acum era să spun o grozvie. Dar crede-mă, era mai bine: ar fi scăpat lumea de-un papă-lapte, de-un neteleție ca tine. Acum, ce-1 vei spune Anielit? —

— Si Petrișor își supuse adănc buzele și privea la nenorocii cu strălănicia unui închizitor.

— Apoi tocmai aici e greutatea: Ce li volu spune ei. Cu mine m'am împăcat eu.

— Omul, fără a se uita la Petrișor, se apropie de-un scaun și zese, învătădându-și mereu părăria în mână.

— Cu tine te-ai împăcat? Îi întrebă răsănd cu hohote răgușite Petrișor. „Prumoasă împăcare, n'am ce zice, se vede pe tine. Ești în culmea fericiții”. Și se auzi din nou răsul lui scârțâit. Apoi de-odată, întorcându-se spre prietenul lui, îi întrebă, aproape înfășit: „?”

— Spune-mi, cât a fost de înalt pragul de care te-ai împiedecat? —

— Omul îi privi zăpăcit.

— Ce prag? —

— D'apoi acela dela care te-ai întors — cu buzele umflata, Ti-am dat pânea și cuțitul în mână. De ce n'ai tăiat codrul tău de pâine, după care flămânzesti așa? Te-ai sflat de servitorul dela usă? Te-au îngrozit privirile domnului director general? Sunt sigur că nu și-ai deschis gura, ori dacă și-ai deschis-o n'ai pomenit un singur cuvânt despre ceea ce te aducea la ei. Toată afacerea era aranjată, era de-a-juns un cuvânt al tău. Sunt sigur că nu l-ai rostit.

— Nicî n'am avut cui, răspunse în silă omul de pe scaun.

— Nu l'ai găsit acasă? —

— N'am ajuns să-i văd fața!

— Așa dar te-ai speriat de servitori, ai rămas la usă!

— Omul clătină cu încăpățănare din cap.

— N'am fost nicăiri, zise el.

— Lasă gluma la o parte, iubite, nu mă prosti. De-aceea am pus eu lucrurile la cale pentru tine, stăruind, alergând o săptămână încheiată, pentru ca tu să nu faci nici un pas? —

— Adică am făcut eu pași destuli. De azi dimineață mă plimb ca un nerod, dar n'am putut lua drumul spre minister.

— Ti-am spus eu că vei veni neteleție. N'ai avut curaj, asta e! Și acum înțeleg că nu îți avea nici odată.

— Nu, nu e curajul ceea ce-mi lipsește, se încăpățână o-mni de pe scaun. Îmi ridică privirile și se uita țintă la Petrișor, ca și când ar fi voit să-i dovedească adevărul. „Nu curajul îmi lipsește!”

— Dar ce, anume? —

— Dracul știe cum s'ă-i spun. E ceva imponderabil. Da, asta e; și nu se poate cântări.

Petrișor îi privi cu dispret.

— Vrei să spui: reșuscărî de ordin moral? Teama de păcat? Dar nu e de o mie de ori mai imoral să trăsăni ai de zile cu lacomia în suflet, răvânid mereu la bogăția altora, pizmănd pe alții cari au cutezat? —

— Nu, nu sunt reșuscărî! De vreme ce am primit propunerea ta, ca și alte dați, însemnă că eram gata să săvârșesc fapta.

— Nu mai îndruga vorbe zadarnice; dacă nu reșuscările de conștiință te opresc, singur voința ta e de vină: nu poate să cuteze. E lasă. De altfel, ai dreptate, conștiința pentru ce te-ar opri? Alții cu altă poziție socială, cu alt nume decât al tău, au făcut de mult și fac zilnic ceea ce tu nu cutezi, ceea ce n'ai cutezat să faci azi, când îți era de-a-juns un cuvânt pentru a câștiga câteva sute de mii. Așa progătisem eu lucrurile, nenorocitele. Ce-ti era frică să nu pierzi? Numele bun? Considerația altora? Pare că așa cum ești ar da câteva pe tine o zală! De altfel sunt ei alții care să se gândească la numele lor bun: toți acela care au ajuns odată la avere.

— Nu te aprinde, pentru Dumnezeu! Da, tu ai dreptate desăvârșită. Judec așa ca și tine. De-aceea și-am și primit propunerea de câte ori ai cercat să ne salți din nevoi pe mine și pe Anisia. Nu văd eu că lumea e așa cum spui tu? Nu înțeleg eu că pe cale absolut cinștită nimeni nu mai poate trăi azi? Că, în împrejurările schimbate și oamenii trebuie să se schimbe? Nu pricep eu că un om căzut din clipa în care pizmuesc pe altul care are o casă, câteva miișore în întreprinderi sau la bancă? Deci, să nu mai vorbim de asta. Zadarnic te aprinzi: principiile tale sunt și ale mele.

Petrișor îi privi cu dezgust:

— Te-nseli prietene, tu nu ești încă un om liber, ești tot preiudiciilor. N'ai spus mă înainte că ești un om căzut? Ei bine, eu nu mă cred un om căzut și de-aceea cutez și înving. Tu ești încă abea un vierme care te țară. N'ai curaj, n'ai voință, s'a isprăvit!

Din ochii prietenului dispărură apele grele de baltă, privirea lui se înșenina, se înșufletă, obrazii palizi i se imbulară. I se părea că e pe cale să priceapă imponderabilul acela care-l oprea să asculte de stăruirile și îndemnulurite protectorului său, și era deosebit de multumit că în sfârșit îi va putea arăta adevărata piedică.

— N'ai dreptate: zise el cu hotărâre. Ti-am spus că nu-mi lipsește curajul. N'am nici reșuscărî. Dar'alta e. Uite, cum îmi vine mie: când să îndoinesc fapta, nu mai am nici o plăcere. Până e departe, până o întrezăresc, până o loveșc cu lacomie, până mă însuflețesc că și alții fac așa, sunt gata să trec prin foc pentru ea. Dar, când să nu fac mântă pe ea, gata î-mi mai face nici o plăcere. Ceva ce nu se poate cântări mi se ridică din suflet, îmi umple ținta întreagă: nu mai văd în ceea ce-am dorit nici frumusețe, nici plăcere. Ajunge pentru mine indiferentă cu cât mă apropii mai mult de ea. Prin ea îmi trec gânduri mari despre scurțimea și desertăciunea vieții și mă pierd în reverii melancolice. Știe dracu ce o asta, de unde-mi vine, dar îmi strică toată plăcerea de-a săvârși fapta, și mă întorc gândindu-mă zile întregi cum s'ar putea slugi mai bine dreptatea socială.

Iată piedica ce mă oprește. Ei, spune tu cum se chiamă asta? „E ceva imponderabil!” Omul se uita la Petrișor cu privirile limpezi, luminoase și calde, cu niște priviri nevinovate de copil.

— Să-ți spun cum se chiamă nebunia asta? —

— Ei! făcu prietenul clișid.

— Se chiamă că ești un imbecil, dragă prietene, și se mai chiamă că s'ar săvârși o crimă căsătorindu-te și întemniind o familie. Tu trebuia să-ți porți imponderabilul de care vorbești cu tine prin lume, până când n'ar fi hotărît să atârni amândoi de-o salcie.

I. AGĂRBIȚEANU

